

Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного кримінального суду
у складі Верховного Суду
за I півріччя 2025 року

Рішення, внесені до ЄДРСР
за період з 01.01.2025 по 30.06.2025

ЗМІСТ

РОЗДІЛ І. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	10
І. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ.....	10
1. Загальні положення	10
1.1. Підстава кримінальної відповідальності	10
2. Закон про кримінальну відповідальність	10
2.1. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.....	10
3. Співучасть у кримінальному правопорушенні	10
3.1. Види співучасників.....	10
3.2. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією.....	10
4. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень	11
4.1. Повторність кримінальних правопорушень	11
5. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.....	11
5.1. Крайня необхідність.....	11
6. Звільнення від кримінальної відповідальності.....	11
6.1. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки.....	11
6.2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності.....	12
7. Покарання та його види.....	12
7.1. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу	12
7.2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю ...	13
7.3. Службові обмеження для військовослужбовців.....	13
8. Призначення покарання	14
8.1. Обставини, які пом'якшують покарання	14
8.2. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.....	14
8.3. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення, домашнього арешту	14
9. Звільнення від покарання та його відбування.....	15
9.1. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку.....	15

9.2. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби	16
10. Інші заходи кримінально-правового характеру	16
10.1. Спеціальна конфіскація	16
II. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	16
11. Злочини проти основ національної безпеки України	16
11.1. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК)	16
11.2. Державна зрада (ст. 111 КК)	16
11.3. Колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК)	17
12. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	17
12.1. Умисне вбивство (ст. 115 КК)	17
12.2. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК)	18
12.3. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК)	18
13. Кримінальні правопорушення проти власності	19
13.1. Крадіжка (ст. 185 КК)	19
13.2. Розбій (ст. 187 КК)	19
13.3. Шахрайство (ст. 190 КК)	19
13.4. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК)	20
14. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки	20
14.1. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264 КК)	20
14.2. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК)	20
15. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	21
15.1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК)	21
15.2. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК)	21
16. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	21
16.1. Хуліганство (ст. 296 КК)	21
16.2. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301 КК)	22

17. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.....	22
17.1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК).....	22
17.2. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК)	23
18. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації.....	23
18.1. Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (ст. 336 КК).....	23
19. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів	24
19.1. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК)	24
19.2. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК).....	24
19.3. Самоправство (ст. 356 КК).....	24
19.4. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358 КК)	24
19.5. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (ст. 357 КК)	25
20. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку	25
20.1. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК).....	25
21. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	25
21.1. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК)	25
21.2. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК).....	26

21.3. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 365-2 КК).....	26
21.4. Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366-3 КК)	26
21.5. Службова недбалість (ст. 367 КК)	26
22. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.....	27
22.1. Невиконання судового рішення (ст. 382 КК).....	27
23. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	27
23.1. Непокора (402 КК).....	27
23.2. Самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК).....	28
РОЗДІЛ II. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ	28
1. Засади кримінального провадження.....	28
1.1. Повага до людської гідності	28
1.2. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості.....	29
1.3. Безпосередність дослідження показань, речей і документів.....	29
2. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження.....	29
2.1. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого	29
2.2. Призначення та заміна прокурора	30
2.3. Оперативні підрозділи	30
2.4. Обов'язкова участь захисника.....	30
2.5. Потерпілий.....	31
2.6. Права потерпілого	31
2.7. Цивільний позивач.....	31
2.8. Цивільний відповідач.....	31
2.9. Експерт.....	31
3. Докази і доказування.....	32
3.1. Докази.....	32
3.2. Допустимість доказу.....	32
3.3. Показання	33
3.4. Висновок експерта.....	33

4. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов, виплата винагороди викривачу	34
4.1. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому	34
4.2. Цивільний позов у кримінальному провадженні	35
4.3. Вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні	35
5. Заходи забезпечення кримінального провадження.....	36
5.1. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні	36
5.2. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів	36
5.3. Накладення арешту на майно	36
6. Запобіжні заходи, затримання особи	36
6.1. Затримання уповноваженою службовою особою	36
7. Загальні положення досудового розслідування.....	37
7.1. Початок досудового розслідування	37
7.2. Строки досудового розслідування	37
8. Слідчі (розшукові) дії.....	38
8.1. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій	38
8.2. Допит під час досудового розслідування в судовому засіданні	38
8.3. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи	38
8.4. Пред'явлення особи для впізнання	39
8.5. Обшук	39
8.6. Огляд	39
8.7. Порядок залучення експерта	39
8.8. Отримання зразків для експертизи	40
8.9. Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису	40
9. Негласні слідчі (розшукові) дії.....	40
9.1. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій	40
9.2. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації	41
9.3. Аудіо-, відеоконтроль особи.....	41
10. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій.....	42
10.1. Контроль за вчиненням злочину	42

11. Повідомлення про підозру.....	42
11.1. Зміна повідомлення про підозру	42
12. Форми закінчення досудового розслідування	42
12.1. Загальні положення закінчення досудового розслідування	42
12.2. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи	43
13. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру.....	44
13.1. Відкриття матеріалів іншій стороні	44
14. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування	44
14.1. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування.....	44
15. Судове провадження у першій інстанції.....	46
15.1. Підготовче судове засідання	46
15.2. Обрання, скасування, зміна або продовження запобіжного заходу в суді	46
15.3. Проведення експертизи за ухвалою суду.....	46
15.4. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження	47
15.5. Зупинення судового провадження.....	47
15.6. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження	47
15.7. Зміна обвинувачення в суді	47
15.8. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення	48
15.9. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого	48
15.10. Судові дебати	48
16. Судові рішення	48
16.1. Зміст вироку	48
16.2. Роз'яснення права на суд присяжних	49
17. Провадження в суді апеляційної інстанції.....	49
17.1. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку	49
17.2. Право на апеляційне оскарження	50
17.3. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень	50
17.4. Порядок і строки апеляційного оскарження	50

17.5. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження	51
17.6. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону	52
17.7. Особливості нового розгляду судом першої інстанції	52
17.8. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого	52
17.9. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції	52
18. Провадження в суді касаційної інстанції	53
18.1. Межі перегляду судом касаційної інстанції	53
19. Провадження за нововиявленими та виключними обставинами	53
19.1. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами	53
19.2. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами	53
20. Кримінальне провадження на підставі угод	54
20.1. Вирок на підставі угоди	54
21. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення	54
21.1. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення	54
22. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	55
22.1. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру	55
22.2. Запобіжні заходи	55
22.3. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру	55
23. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	55
23.1. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження	55
24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження	56
24.1. Наслідки виконання запиту в іноземній державі	56

ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ВС	Верховний Суд
ДТП	дорожньо-транспортна пригода
ЄДРСР	Єдиний державний реєстр судових рішень
ЄРДР	Єдиний реєстр досудових розслідувань
ЗСУ	Збройні сили України
КК	Кримінальний кодекс України
ККС ВС	Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду
КПК	Кримінальний процесуальний кодекс України
НСРД	негласні слідчі (розшукові) дії
ОП ККС	об'єднана палата Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду
рф	російська федерація
ТЦК та СП	територіальний центр комплектування та соціальної підтримки
ЦК	Цивільний кодекс України

РОЗДІЛ І. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

І. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ЗАГАЛЬНОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Загальні положення

1.1. Підстава кримінальної відповідальності

Притягнення особи до адміністративної та кримінальної відповідальності за невиконання батьківських обов'язків і залишення дітей без догляду, що мало місце в різні дати та мало різні наслідки, не є порушенням принципу non bis in idem (заборони подвійного притягнення до відповідальності за одне й те саме правопорушення)

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 12.03.2025 у справі № 521/16782/13-к (провадження № 51-4892км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125876597>

2. Закон про кримінальну відповідальність

2.1. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі

Зміни, внесені постановою КМУ від 24.05.2024 № 653 до Переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого постановою КМУ від 06.05.2000 № 770, не є змінами до закону України про кримінальну відповідальність і відповідно до ст. 5 КК та ст. 58 Конституції України не мають зворотної дії в часі

Постанова ОП ККС ВС від 24.02.2025 року у справі № 552/4770/19 (провадження № 51-1524кмо24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125711164>

3. Співучасть у кримінальному правопорушенні

3.1. Види співучасників

Притягнення до кримінальної відповідальності за пособництво у вчиненні кримінального правопорушення за відсутності одночасного чи попереднього засудження виконавця цього кримінального правопорушення само собою не становить порушення права на справедливий судовий розгляд

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 06.05.2025 у справі № 991/1324/20 (провадження № 51-6702км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127358217>

3.2. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою або злочинною організацією

Про наявність попередньої змови групи осіб свідчить те, що депутат державної думи рф спільно з більше ніж 360 депутатами цього органу, попередньо обговоривши винесені на голосування проекти рішень, підтримав рішення про визнання самопроголошених

республік і ратифікацію договорів про співпрацю з ними, що призвело до подальшого військового вторгнення та загибелі людей

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 11.03.2025 у справі № 607/4124/23 (провадження № 51-4813км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125825765>

4. Повторність, сукупність та рецидив кримінальних правопорушень

4.1. Повторність кримінальних правопорушень

Діяння особи, яка вчинила два і більше епізодів кримінального правопорушення, передбаченого ст. 191 КК, кваліфікуються за ознакою повторності без постановлення обвинувального вироку стосовно цієї особи за першим епізодом у разі, коли суд в одному кримінальному провадженні встановив доведеність вини в першому епізоді, що утворює повторність, і в наступному, який кваліфікується як повторний

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 08.05.2025 у справі № 712/13009/15 (провадження № 51-4128км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127326388>

5. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння

5.1. Крайня необхідність

Виконання законних вимог правоохоронців не є підставою для визнання порушення ПДР діянням, вчиненим у стані крайньої необхідності (ст. 39 КК), оскільки нормативно-правові акти, які регулюють діяльність правоохоронних органів, не передбачають можливості порушення зазначених Правил водієм

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 25.02.2025 у справі № 537/1473/20 (провадження № 51-3448км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125711224>

6. Звільнення від кримінальної відповідальності

6.1. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки

Передача особи на поруки підприємству, установі чи організації, з якими особа не перебуває у трудових відносинах або на навчанні, та, відповідно, не перебуває під їх постійним контролем, є неможливою

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 28.01.2025 у справі № 442/685/24 (провадження № 51-3246км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124808995>

6.2. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності

У результаті закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності на підставі ст. 49 КК за ініціативою та згодою особи, яка притягується до кримінальної відповідальності, суд не може і не повинен констатувати факт вчинення цією особою кримінально караного діяння

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 18.02.2025 у справі № 712/8174/23 (провадження № 51- 2807км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125435248>

Положеннями КПК не передбачено імперативних норм, які зобов'язують суд під час розгляду клопотання про застосування ст. 49 КК встановлювати фактичні обставини справи, оскільки для суду розгляд такого клопотання про звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності є першочерговим.

Якщо клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків давності притягнення особи до кримінальної відповідальності було подано в ході судового розгляду справи по суті, під час або після стадії з'ясування обставин та перевірки їх доказами (ст. 363 КПК), то суд за результатами розгляду цього клопотання, установивши наявність підстав для застосування положень ст. 49 КК, у своєму рішенні може (однак не зобов'язаний) установити факт скоєння обвинуваченим інкримінованого йому кримінально караного діяння та наявність у його діях складу злочину

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 709/2049/17 (провадження № 51-4256км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127702550>

7. Покарання та його види

7.1. Позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу

Позбавлення спеціального звання як додаткове покарання за ст. 54 КК може бути застосоване до особи, засудженої за тяжкий чи особливо тяжкий злочин, яка мала таке звання на момент вчинення кримінального правопорушення, незалежно від подальшого її звільнення зі служби

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 20.03.2025 у справі № 633/195/17 (провадження № 51-1564км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126088586>

7.2. Позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Той факт, що засуджена за колабораційну діяльність (ч. 3 ст. 111-1 КК) під час окупації займала посаду в. о. директора навчального закладу та впроваджувала стандарти освіти держави-агресора, а в період розгляду кримінального провадження працювала вчителем і була класним керівником, мала вплив не тільки на навчання, але й на виховний процес, свідчить про необхідність призначення додаткового покарання у виді позбавлення права займатися освітньою та виховною діяльністю

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 30.01.2025 у справі № 644/4388/23 (провадження № 51-4564км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124904677>

У випадку, коли додаткове покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю не передбачене в санкції статті Особливої частини КК, суд може призначити його з покликанням на положення ч. 2 ст. 55 КК лише за умови, що з урахуванням характеру кримінального правопорушення, вчиненого за посадою або у зв'язку із заняттям певною діяльністю, особи засудженого та інших обставин справи суд визнає за неможливе збереження за ним права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 11.03.2025 у справі № 149/3010/23 (провадження № 51-5344км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125843761>

Відшкодування шкоди потерпілому, стан здоров'я членів родини засудженого, можливість мобілізації чи необхідність евакуації не є безумовними підставами для незастосування додаткового покарання у виді позбавлення права керування транспортними засобами. У разі виникнення обставин крайньої необхідності (зокрема, необхідності евакуації) керування транспортним засобом без відповідного права не вважатиметься протиправним згідно зі ст. 39 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 20.03.2025 у справі № 208/1752/21 (провадження № 51-3618км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126128050>

Необхідність використання транспортного засобу для сімейних потреб чи роботи не є безумовною підставою для незастосування до винної особи додаткового покарання у виді позбавлення права керувати транспортними засобами

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 25.06.2025 у справі № 147/642/21 (провадження № 51-306км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128522996>

7.3. Службові обмеження для військовослужбовців

Суд може замінити військовослужбовцю покарання у виді позбавлення волі на строк не більше двох років службовим обмеженням на той самий строк, якщо таке покарання не створює надмірного тягаря для особи і спрямоване на досягнення справедливого

балансу між загальними інтересами суспільства та захистом основоположних прав людини

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 20.05.2025 у справі № 592/5221/22 (провадження № 51-4911км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127537731>

8. Призначення покарання

8.1. Обставини, які пом'якшують покарання

З'явлення із зізнанням полягає в особистому добровільному письмовому або усному повідомленні особи до правоохоронних органів відомостей про вчинення протиправних дій або про підготовку до них, тоді як сприяння у встановленні істини, явка до слідчого для проведення слідчих дій, присутність під час судового розгляду на кожному судовому засіданні охоплюється активним сприянням розкриттю кримінального правопорушення

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 13.03.2025 у справі № 688/2796/22 (провадження № 51-5235км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125933353>

Відсутність активних дій засудженого щодо відшкодування шкоди потерпілим, спричиненої їм унаслідок ДТП, свідчить про відсутність щирого каяття, навіть якщо потерпілі не заявляли цивільного позову, оскільки обов'язок відшкодування шкоди виникає з факту її заподіяння

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 19.03.2025 у справі № 619/4355/23 (провадження № 51-4779км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126021181>

8.2. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом

Якщо при призначенні неповнолітньому покарання з урахуванням положень статей 99–102 КК таке покарання буде нижчим від найнижчої межі, встановленої в санкції статті (санкції частини статті) Особливої частини цього Кодексу, додатково посилається на ст. 69 КК не потрібно

Постанова ОП ККС ВС від 07.04.2025 у справі № 754/15594/23 (провадження № 51-4274км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610115>

8.3. Правила складання покарань та зарахування строку попереднього ув'язнення, домашнього арешту

У разі вчинення особою нового кримінального правопорушення під час іспитового строку (ст. 75 КК) призначення покарання у виді штрафу за новим вироком не звільняє суд від обов'язку застосувати правила сукупності вироків. Хоча штраф і підлягає самостійному виконанню згідно з ч. 3 ст. 72 КК, суд повинен застосувати ст. 71 КК та визначити остаточне покарання, яке має бути більшим як від покарання за нове правопорушення, так і від невідбутої частини покарання за попереднім вироком. Суд визначає остаточне

покарання у виді сукупності невідбутої частини покарання за попереднім вироком і покарання за новим вироком та ухвалює рішення про їх самостійне виконання

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 18.02.2025 у справі № 369/18964/23 (провадження № 51-3907км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125364489>

Положення ст. 72 КК за своєю суттю є регулятивними, тому використання суміжних еквівалентів для перерахунку одного виду покарання в інший є не застосуванням кримінального закону за аналогією, а використанням наявної в законі техніко-законодавчої схеми. При цьому з кількох можливих співвідношень різних видів покарань суд обирає те, що є найбільш сприятливим для інтересів особи

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 12.05.2025 у справі № 638/7426/24 (провадження № 51-5317км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127358276>

9. Звільнення від покарання та його відбування

9.1. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку

Закінчення встановлених у частинах 1, 2 ст. 80 КК строків давності виконання обвинувального вироку є підставою для звільнення засудженого від відбування призначеного йому цим вироком покарання, з урахуванням положень частин 3 та 4 цієї статті.

Покарання, строк давності виконання якого вплив відповідно до положень ст. 80 КК, не може бути приєднано до покарання, призначеного за новим вироком, при вирішенні питання про призначення покарання за сукупністю вироків відповідно до ст. 71 КК.

Суд у конкретному кримінальному провадженні може прийняти рішення щодо звільнення особи від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку, за наявності для цього підстав, передбачених ст. 80 КК, не лише в порядку статей 537, 539 КПК, а й за наслідками розгляду справи, про що має бути зазначено в резолютивній частині рішення.

Постанова ОП ККС ВС від 10.02.2025 у справі № 229/207/24 (провадження № 51-2789кмо24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125191980>

Наявність у особи статусу фізичної особи – підприємця не можна вважати достатнім підґрунтям для висновку про можливість її виправлення без відбування покарання, оскільки цей статус автоматично не свідчить про здійснення соціально корисної діяльності, про отримання законних доходів для забезпечення власних потреб, про встановлення та підтримання соціальних зв'язків і комунікацій, притаманних законній господарській діяльності

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 19.06.2025 у справі № 205/4192/23 (провадження № 51-1568км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128387148>

9.2. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби

Звільнення засудженого з військової служби у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком не позбавляє його права на умовно-дострокове звільнення від відбування покарання для проходження військової служби. Для реалізації цього права засуджений має звернутися з відповідною заявою до адміністрації установи виконання покарань, після чого рішення про його умовно-дострокове звільнення ухвалюється судом у порядку виконання судових рішень

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 03.06.2025 у справі № 734/2253/24 (провадження № 51-176км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128844818>

10. Інші заходи кримінально-правового характеру

10.1. Спеціальна конфіскація

Спеціальна конфіскація не може бути застосована до автомобіля, якщо у формулюванні обвинувачення, визнаного судом доведеним, відсутнє посилання на використання обвинуваченим цього транспортного засобу як знаряддя злочину

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 07.05.2025 у справі № 335/12523/23 (провадження № 51-3838км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127326367>

II. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

11. Злочини проти основ національної безпеки України

11.1. Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади (ст. 109 КК)

Залежно від конкретних обставин кримінальних правопорушень та з урахуванням диспозиції ч. 1 ст. 110 та ч. 2 ст. 109 КК особа може нести кримінальну відповідальність за замах на вчинення цих злочинів

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 28.04.2025 у справі № 148/31/23 (провадження № 51-4336км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127136219>

11.2. Державна зрада (ст. 111 КК)

Передання інформації, відомостей, вчинення інших дій, які безпосередньо впливають на суверенітет, територіальну цілісність та недоторканність, обороноздатність, державну, економічну чи інформаційну безпеку України в одній чи кількох формах, визначених диспозицією ст. 111 КК, охоплюється складом державної зради. Суб'єктивні

переконав особу щодо правильності надання допомоги державі-агресору через незгоду з політикою України як держави не виключають складу злочину державної зради

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 11.03.2025 у справі № 521/9656/23 (провадження № 51-5433км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125933377>

Для кваліфікації діяння як державної зради за ч. 1 ст. 111 КК визначальним є наявність громадянства України та досягнення особою 16-річного віку, а не перебування на певній посаді чи наявність службових обов'язків. Звільнення особи з посади прокурора в Україні за власним бажанням не впливає на можливість притягнення її до кримінальної відповідальності за державну зраду

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.03.2025 у справі № 759/10956/17 (провадження № 51-2071км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126259380>

11.3. Колабораційна діяльність (ст. 111-1 КК)

Відсутність наказу представника окупаційної влади про призначення обвинуваченого директором підприємства не спростовує його винуватості в колабораційній діяльності, що полягала у фактичному керуванні підприємством, за наявності інших зібраних у справі доказів в їх сукупності, в тому числі показань у судовому засіданні свідків та досліджених письмових доказів

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 11.06.2025 у справі № 641/2225/23 (провадження № 51-5923км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128347500>

12. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи

12.1. Умисне вбивство (ст. 115 КК)

Особи є співвиконавцями умисного вбивства, якщо вони діяли з умислом на вчинення цього злочину та завдали потерпілому різні тілесні ушкодження, незалежно від того, яке з них виявилось безпосередньою причиною смерті останнього

Постанова колегії суддів ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 760/7012/17-к (провадження № 51-5440км19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124689381>

Якщо особа усвідомлено завдає поштовх потерпілому, який перебуває в небезпечному положенні, стоячи на нестійкому предметі спиною до відчиненого вікна на значній висоті, це може свідчити про усвідомлення суспільної небезпечності її дій, передбачення можливості настання смерті та її свідоме припущення. Навіть за наявності невизначеного (альтернативного) умислу, коли особа передбачає можливість настання різних наслідків, кваліфікація здійснюється за фактично заподіяними наслідками. Небажання смерті потерпілого, але свідоме припущення її настання не виключає умисної вини до її заподіяння

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 13.03.2025 у справі № 201/974/22 (провадження № 51-2994км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125876583>

12.2. Умисне тяжке тілесне ушкодження (ст. 121 КК)

У кримінальних правопорушеннях із похідними наслідками діяння безпосередньо породжує лише проміжний наслідок, який у свою чергу викликає наслідки похідні. Реальну можливість настання похідних наслідків створює не діяння само по собі, а викликані ним проміжні наслідки з урахуванням супутніх обставин. Отже, смерть як похідний наслідок і кінцевий результат злочину, передбаченого ч. 2 ст. 121 КК, не може виступати прямим наслідком вчиненого особою діяння. Якщо встановлені обставини свідчать, що за об'єктивними даними смерть, заподіяна потерпілому, є саме прямим наслідком протиправного впливу з боку обвинуваченого, то має місце прямий необхідний причинний зв'язок.

Враховуючи вищезазначене усвідомлене завдання особою ударів кухонним ножом в обличчя, ший, плече та грудну клітку потерпілому, внаслідок чого останній отримав тяжке тілесне ушкодження, яке стало безпосередньою причиною його смерті, виключає психічне ставлення особи до вчиненого у формі злочинної недбалості та свідчить про передчасність висновків про відсутність підстав для кваліфікації кримінального правопорушення за ч. 1 ст. 115 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 617/1927/21 (провадження № 51-51км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127702549>

12.3. Неналежне виконання професійних обов'язків медичним або фармацевтичним працівником (ст. 140 КК)

Дії лікаря-анестезіолога, який під час проведення пластичної операції з естетичної хірургії у вигляді корекції скелета носа не здійснив належного догляду за потерпілою в період виходу її з наркозу до відновлення свідомості, своєчасно не провів відсмоктування вмісту трахеї та бронхів, що призвело до розвитку гострої дихальної недостатності внаслідок аспіраційної асфіксії, перебувають у причинному зв'язку з настанням смерті потерпілої особи й утворюють склад кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 140 КК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 16.01.2025 у справі № 466/10640/16 (провадження № 51-2409км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124561007>

Кримінальна відповідальність медичного працівника за неналежне виконання ним своїх професійних обов'язків виключається, якщо він не мав можливості виконати свої обов'язки належним чином через неявку пацієнта на прийом, що було важливим для встановлення правильного діагнозу та проведення належного лікування, за умови інформування пацієнта про можливі ускладнення в разі недотримання лікарських рекомендацій

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 17.04.2025 у справі № 367/5417/18 (провадження № 51-2801км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767153>

13. Кримінальні правопорушення проти власності

13.1. Крадіжка (ст. 185 КК)

Для кваліфікації дій обвинуваченого як крадіжки з проникненням (ч. 3 ст. 185 КК) не має значення технічний спосіб проникнення в житло, визначальними є встановлений власником обмежений режим доступу та наявність в особи умислу на незаконне проникнення з метою заволодіння чужим майном. Відсутність замка, його непридатність або незамокнені двері не дають підстав вважати доступ на приватну територію вільним і необмеженим

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 10.04.2025 у справі № 761/1573/23 (провадження № 51-3754км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610130>

13.2. Розбій (ст. 187 КК)

За наявності єдиної спільної мети та узгодженості дій обвинувачених, що свідчать про їхню попередню домовленість саме на вчинення розбою, виконання кожним з обвинувачених під час нападу різних дій (завдання ударів, вилучення речей) не може бути підставою для кваліфікації вчиненого за статтями закону, які передбачають відповідальність за окремі злочинні дії

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 08.05.2025 у справі № 331/4515/23 (провадження № 51-5339км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297871>

Як наявність чи відсутність у потерпілого на момент вчинення кримінального правопорушення майна або грошей, так і наявність чи відсутність в обвинуваченого інформації про це не виключає наявності в діях особи ознак складу кримінального правопорушення, передбаченого ст. 187 КК, яке є закінченим з моменту нападу, вчиненого з метою заволодіння чужим майном

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 08.05.2025 у справі № 207/722/23 (провадження № 51-2686км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297857>

13.3. Шахрайство (ст. 190 КК)

Якщо особа під приводом організації незаконного перетину державного кордону військовозобов'язаним отримує від нього грошові кошти, не маючи реального наміру виконувати обіцяне, а лише використовує вигадану інформацію як спосіб заволодіння чужим майном, такі дії слід кваліфікувати як шахрайство (ст. 190 КК), а не як організацію незаконного переправлення осіб через державний кордон (ст. 332 КК). Визначальним для розмежування цих складів кримінальних правопорушень є мотив та мета вчиненого діяння

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 10.03.2025 у справі № 466/5535/23 (провадження № 51-4623км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125933323>

13.4. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем (ст. 191 КК)

Дії державного реєстратора, які полягали виключно в реєстрації юридичної особи, за відсутності доказів учинення ним інших дій, які б вказували на те, що він обернув на свою користь чуже майно, зловживаючи своїми повноваженнями, чи сприяв іншим особам у цьому за попередньою змовою, не утворюють складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 191 КК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 28.01.2025 у справі № 642/3614/17 (провадження № 51-3892км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124866051>

Факт вилучення грошових коштів із банківських рахунків особою, яка зловживала своїм службовим становищем, є достатнім для інкримінування їй складу злочину, передбаченого ст. 191 КК. Подальше повернення коштів, якими особа незаконно заволоділа, не впливає на кримінально-правову оцінку вчиненого

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 22.04.2025 у справі № 172/689/18 (провадження № 51-16км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126843787>

14. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки

14.1. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів (ст. 264 КК)

Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів, яке призвело до завдання необережних тяжких тілесних ушкоджень, повністю охоплюється ст. 264 КК та не потребує додаткової кваліфікації за ст. 128 цього Кодексу

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 362/5056/13-к (провадження № 51-3142км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124522544>

14.2. Порушення правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою (ст. 272 КК)

Про порушення начальником цеху правил безпеки під час виконання робіт з підвищеною небезпекою на виробництві свідчить той факт, що, не маючи відповідного дозволу на проведення робіт із підвищеною небезпекою, він надав розпорядження про запуск виробництва хлорбензолу, де внаслідок розгерметизації трубопроводу стався розлив продуктів хлорування, що призвело до часткової загазованості з подальшим спалахом парогазової суміші, у результаті чого виникла пожежа

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 13.02.2025 у справі № 332/720/18 (провадження № 51-4145км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125265426>

15. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту

15.1. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами (ст. 286 КК)

Протиправність дій потерпілого пішохода, який перебував на проїзній частині дороги, не звільняє водія від обов'язку виконати вимогу п. 12.3 ПДР і негайно вжити заходів для зменшення швидкості аж до зупинки транспортного засобу або безпечного для інших учасників руху об'їзду перешкоди

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 592/7961/18 (провадження № 51-2362км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124522524>

15.2. Незаконне заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК)

Заволодіння транспортним засобом особою, яка є співвласником цього транспортного засобу на праві спільної сумісної власності подружжя, не утворює склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 289 КК. Факт реєстрації автомобіля на ім'я одного з подружжя та отримання ним комплекту ключів і свідоцтва про реєстрацію не підтверджують набуття цього майна в особисту приватну власність, якщо транспортний засіб був придбаний під час шлюбу за спільні кошти і відсутній належно оформлений договір дарування

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 17.04.2025 у справі № 759/23571/19 (провадження № 51-546км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126975052>

Якщо висновком експертизи встановлено, що технічний стан трамвайної колії був визначальною причиною сходження трамвая з рейок та унеможлилював безпечний рух навіть при дотриманні встановлених правил, то суд мав перевірити такі обставини і надати їм оцінку, оскільки такі обставини мають істотне значення для встановлення наявності чи відсутності причинно-наслідкового зв'язку між діями водія трамвая та наслідками, а, отже, для вирішення питання про його винуватість у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 286 КК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 06.05.2025 у справі № 522/21764/18 (провадження № 51-4076км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127190163>

16. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності

16.1. Хуліганство (ст. 296 КК)

Застосування насильства, зумовлене неприязними відносинами з потерпілим та прагненням заподіяти конкретній особі шкоди з особистих спонукань, вчинене у громадському місці (у дворі житлового будинку) у присутності сторонніх осіб, за відсутності мотиву явної неповаги до суспільства, не дає підстав для кваліфікації дій як хуліганства

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 16.01.2025 у справі № 755/4443/19 (провадження № 51-4475км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124561000>

Застосування вогнепальної зброї мешканцем багатоквартирного будинку шляхом здійснення пострілів через вхідні двері власної квартири в напрямку місць загального користування в нічний час під час дії воєнного стану, що створило реальну загрозу для життя чи здоров'я інших мешканців, свідчить про наявність у його діях складу злочину, передбаченого ч. 4 ст. 296 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2024 у справі № 369/8341/22 (провадження № 51-1007км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128300492>

16.2. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів (ст. 301 КК)

Зміни до КК, якими посилено покарання за розповсюдження дитячої порнографії та перенесено відповідні норми з частин 4, 5 ст. 301 до нової ст. 301-1 КК, не є декриміналізацією діяння, адже відповідальність за такі дії передбачена в обох редакціях КК. У такому випадку застосовується закон, який діяв на час вчинення злочину, оскільки новий закон посилює кримінальну відповідальність.

Предметом злочину, передбаченого ст. 301 КК, можуть бути цифрові зображення порнографічного характеру, оскільки заборона визначених у диспозиції цієї статті дій з інформацією порнографічного характеру не обмежує форми, у яких така інформація може бути представлена

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.05.2025 у справі № 161/5016/21 (провадження № 51-5933км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127826090>

17. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення

17.1. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів (ст. 307 КК)

Відсутність у матеріалах справи банківських документів, відомостей про стан рахунків чи матеріалів НСРД не спростовує наявності корисливого мотиву та умислу на збут особливо небезпечної психотропної речовини за наявності достатнього обсягу належних і допустимих доказів, які в сукупності свідчать про те, що обвинувачений придбавав і зберігав психотропну речовину в особливо великих розмірах з метою її подальшого збуту та збагачення. Нез'ясування джерела походження психотропних речовин та їх відправника чи володільця не впливає на правильність кваліфікації дій особи за ст. 307 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 686/20198/22 (провадження № 51-565км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309294>

17.2. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту (ст. 309 КК)

Кваліфікуюча ознака «ті самі дії, вчинені протягом року після засудження за цією статтею», передбачена ч. 2 ст. 309 КК, встановлює кримінальну відповідальність за відповідні дії, вчинені особою протягом року після ухвалення обвинувального вироку за цією статтею, а не після повідомлення їй про підозру чи затвердження прокурором обвинувального акта

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 08.01.2025 у справі № 755/10941/22 (провадження № 51-1551км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124409881>

18. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації

18.1. Ухилення від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період, на військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період (ст. 336 КК)

Для кваліфікації діяння за ст. 336 КК достатньо встановити факт отримання військовозобов'язаним повістки та його неявку без поважних причин у зазначені місце і час до ТЦК та СП. Невстановлення точного часу вручення повістки не впливає на об'єктивну і суб'єктивну сторони цього злочину, основними елементами яких є саме факт наявності такої повістки та наслідок у вигляді невиконання зазначених у ній приписів

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 13.02.2025 у справі № 168/1083/23 (провадження № 51-3542км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125265290>

Перебування держави у правовому режимі воєнного стану є вагомою причиною, щоб вести мову про необхідність виконання військового обов'язку всіма громадянами України, в тому числі й Свідками Єгови

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.04.2025 у справі № 573/406/24 (провадження № 51-317км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126906863>

19. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів

19.1. Погроза або насильство щодо працівника правоохоронного органу (ст. 345 КК)

Кримінальне правопорушення, передбачене ч. 1 ст. 345 КК, є закінченим з моменту висловлення особою погрози застосувати гранату щодо працівників правоохоронних органу, які прибули на виклик у зв'язку з виконанням ними своїх обов'язків. Відсутність у працівників правоохоронних органів, які прибули на виклик, статусу потерпілих не впливає на кваліфікацію дій особи за ч. 1 ст. 345 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 05.02.2025 у справі № 162/401/21 (провадження № 51-4333км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125005683>

19.2. Підкуп працівника підприємства, установи чи організації (ст. 354 КК)

Викладач під час оцінювання поточної успішності знань студента не виконує організаційно-розпорядчих функцій, а тому не може вважатися службовою особою. Отримання викладачем неправомірної вигоди за позитивне оцінювання поточної форми контролю знань студента повинно кваліфікуватися за ст. 354 КК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 06.05.2025 у справі № 640/2671/18 (провадження № 51-1226км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297812>

19.3. Самоправство (ст. 356 КК)

Дії особи, яка, всупереч установленому законом порядку лісокористування, організувала самовільну у власних цілях порубку дерев на території лісогосподарського підприємства, внаслідок чого було завдано значну шкоду державним інтересам, утворюють склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 356 КК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 11.02.2025 у справі № 448/1103/15-к (провадження № 51-4648км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125125169>

19.4. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів (ст. 358 КК)

Істотне порушення суддею норм процесуального права під час здійснення правосуддя, за відсутності доказів умисного характеру таких порушень, свідчить про наявність у діях судді дисциплінарного проступку, наслідком чого стало притягнення її до дисциплінарної відповідальності

Постанова колегії судді Другої судової палати ККС ВС від 10.06.2025 у справі № 571/832/17 (провадження № 51-1582км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128295030>

19.5. Викрадення, привласнення, вимагання документів, штампів, печаток, заволодіння ними шляхом шахрайства чи зловживання службовим становищем або їх пошкодження (ст. 357 КК)

Оскільки платіжна картка є різновидом офіційних документів, то дії особи, яка залишила собі знайдену іменну банківську картку, тим самим привласнивши її, утворюють склад кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 357 КК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 18.02.2025 у справі № 752/23669/23 (провадження № 51-4728км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125297090>

20. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку

20.1. Несанкціоновані дії з інформацією, яка оброблюється в електронно-обчислювальних машинах (комп'ютерах), автоматизованих системах, комп'ютерних мережах або зберігається на носіях такої інформації, вчинені особою, яка має право доступу до неї (ст. 362 КК)

Виявлення на жорсткому диску приватних фотознімків разом зі службовими документами, виготовленими офіцером військової частини, не може поза розумним сумнівом вказувати на належність цього жорсткого диску саме цій особі та про порушення ним вимог Інструкції з обміну інформацією в автоматизованій системі управління ЗСУ, адже для передачі листів через автоматизовану систему офіцер використовував лише зареєстрований у службі діловодства флешносій, який розпізнає система, що свідчить про відсутність у його діях складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 362 КК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 11.02.2025 у справі № 331/814/21 (провадження № 51-4406км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125125167>

21. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг

21.1. Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК)

Факт наявності або відсутності певних домовленостей чи контактних зв'язків службової особи з іншою фізичною чи юридичною особою, яка отримала неправомірну вигоду, не має кримінально-правового значення для кваліфікації дій службової особи за відповідною частиною ст. 364 КК.

Кримінальна відповідальність за зловживання владою або службовим становищем за ст. 364 КК настає і в тому разі, якщо службова особа діяла в інтересах третьої особи без доведення до відома такої особи відомостей про зміст і характер своїх дій

Постанова ОП ККС ВС від 10.02.2025 у справі № 757/11969/18-к (провадження № 51-5885кмо19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125228095>

21.2. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу (ст. 365 КК)

Працівник ДСНС є працівником правоохоронного органу та суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ст. 365 КК (перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу)

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 20.03.2025 у справі № 633/195/17 (провадження № 51-1564км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126088586>

21.3. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги (ст. 365-2 КК)

Якщо державний виконавець підготував документи для реалізації арештованого державного майна, на яке поширюється мораторій щодо примусової реалізації, та вчинив послідовні дії, спрямовані на відчуження такого майна, це може свідчити про наявність об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 3 ст. 365-2 КК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.02.2025 у справі № 953/13139/20 (провадження № 51-5775км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736746>

21.4. Неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (ст. 366-3 КК)

Для притягнення суб'єкта декларування до кримінальної відповідальності за ст. 366-3 КК не вимагається попереднього письмового повідомлення від НАЗК про факт неподання особою декларації

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 04.02.2025 у справі № 629/5254/21 (провадження № 51-1404км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125297104>

21.5. Службова недбалість (ст. 367 КК)

Для встановлення наявності / відсутності в діях державного кадастрового реєстратора службової недбалості необхідно з'ясувати, чи пов'язана державна реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі з наступним вибуттям її із земель комунальної власності; чи покладено на державного кадастрового реєстратора обов'язок (законом, указом, постановою, наказом, інструкцією тощо) щодо перевірки проєкту землеустрою на предмет його погодження у відповідному відділі архітектури та містобудування перед здійсненням державної реєстрації земельної ділянки

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 27.01.2025 у справі № 363/2525/17 (провадження № 51-2819км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124904838>

22. Кримінальні правопорушення проти правосуддя

22.1. Невиконання судового рішення (ст. 382 КК)

Керування транспортним засобом за наявної постанови суду про позбавлення такого права, вчинене особою з метою купівлі будівельних матеріалів для ремонту свого житла, не свідчить про відсутність у його діях складу кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 382 КК, оскільки мета не є обов'язковим і визначальним елементом суб'єктивної сторони вказаного протиправного діяння

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 27.01.2025 у справі № 685/1196/23 (провадження № 51-4437км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124904178>

Для притягнення особи до кримінальної відповідальності за невиконання судового рішення за ч. 3 ст. 382 КК обов'язковою умовою є наявність у судовому рішенні вимоги зобов'язального чи забороняючого характеру, адресованої безпосередньо цій особі. Якщо обов'язок виконання судового рішення покладено на органи державної виконавчої служби в порядку примусового виконання, а не на керівника юридичної особи – боржника, то в діях такого керівника відсутній склад кримінального правопорушення, передбаченого ст. 382 КК

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 26.03.2025 у справі № 746/448/21 (провадження 51-295км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126211665>

23. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)

23.1. Непокора (402 КК)

Для громадянина, призваного на військову службу під час мобілізації, на особливий період, початком військової служби є день відправлення у військову частину з відповідного ТЦК та СП, а не факт прийняття ним військової присяги

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 15.01.2025 у справі № 233/2667/23 (провадження № 51-4715км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124487676>

Наявність медичних протипоказань для служби в певному роді військ не є підставою для відмови від виконання конкретного наказу начальника, якщо з висновків військово-лікарської комісії не випливає неможливість виконання саме цього наказу за станом здоров'я. При цьому визначена в бойовому розпорядженні часова межа не може ототожнюватися із часовою межею чинності відповідного наказу

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 759/2917/23 (провадження № 51-3809км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124689408>

Не в усіх випадках повідомленню про вчинення кримінального правопорушення передують службове розслідування, а тому звернення командування військової частини з повідомленням про вчинення військовослужбовцем непокори (ст. 402 КК) без першочергового проведення службового розслідування не спростовує його винуватість у вчиненні інкримінованого кримінального правопорушення

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 05.02.2025 у справі № 216/3169/22 (провадження № 51-2075км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125063459>

23.2. Самовільне залишення військової частини або місця служби (ст. 407 КК)

Військовослужбовець, якого призвано на військову службу під час проведення мобілізації як резервіста та військовозобов'язаного на підставі Указу Президента України від 24.02.2022 № 69 «Про загальну мобілізацію», а пізніше відряджено для виконання бойових завдань до іншої військової частини, яку він самовільно залишив, є суб'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 407 КК. Придатність до військової служби під час загальної мобілізації визначалася на підставі військово-облікових документів та опитування військовозобов'язаних, наявності скарг на стан здоров'я

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 04.02.2025 у справі № 470/795/23 (провадження № 51-4580км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124968449>

Для військовослужбовця військової служби за контрактом відповідальність за вчинення злочину, передбаченого ч. 5 ст. 407 КК, настає в разі нез'явлення вчасно на службу без поважних причин після будь-якого перебування поза межами частини або навіть коли останній повернувся до частини, але не доповів про прибуття відповідному командирі (начальнику), не приступив до виконання обов'язків військової служби. При цьому не потребується підтвердження факту зникнення з місця несення служби матеріалами службового розслідування

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 31.03.2025 у справі № 295/8165/23 (провадження № 51-3645км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126431708>

РОЗДІЛ II. ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

1. Засади кримінального провадження

1.1. Повага до людської гідності

Якщо особа заявила про неналежне поводження з нею органами досудового розслідування під час слідчої дії лише в судових дебатах у суді першої інстанції, без зазначення конкретних фактичних обставин та без пояснення причин несвоєчасного повідомлення про такі факти, то така заява не може вважатися небезпідставною, а її свідчення – отриманими внаслідок неналежного поводження з нею

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 18.03.2025 у справі № 378/450/21 (провадження № 51-2009км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126259376>

1.2. Змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і в доведенні перед судом їх переконливості

У КПК визначено право прокурора обґрунтовувати свою позицію доказами, зібраними під час проведення досудового розслідування, обсягу яких, на переконання сторони обвинувачення, буде достатньо для доведення винуватості особи та притягнення її до кримінальної відповідальності. При цьому законодавець не встановив перед прокурором вимоги долучати під час судового розгляду абсолютно всі зібрані під час досудового розслідування докази

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 357/12623/21 (провадження № 51-2720км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124754858>

1.3. Безпосередність дослідження показань, речей і документів

Безпосередній огляд речових доказів у судовому засіданні не є тотожним безпосередньому дослідженню доказів, наданих сторонами кримінального провадження, які підтверджують або спростовують винуватість особи. Вирішення питання про необхідність огляду речових доказів під час судового розгляду належить до компетенції суду, який може дійти висновку про можливість проведення такого огляду з власної ініціативи або ж за мотивованим клопотанням сторін

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 08.05.2025 у справі № 751/3448/23 (провадження № 51-3741км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297901>

У КПК не передбачено використання такого способу дослідження доказів, як імпорт із тексту раніше скасованого вироку суду змістової складової показань свідків, експертів, спеціалістів та їх відображення в тексті нового вироку за відсутності безпосереднього дослідження доказів, а також дослідження протоколів допиту свідків на досудовому розслідуванні й відображення у вироку пояснень, наданих слідчому під час допиту, як показань у судовому засіданні. Такими доказами неприпустимо обґрунтовувати будь-які висновки суду, крім висновків про недопустимість у кримінальному провадженні цих доказів

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 208/2264/15-к (провадження № 51-4241км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127645892>

2. Суд, сторони та інші учасники кримінального провадження

2.1. Направлення кримінального провадження з одного суду до іншого

Кримінальне провадження, що надійшло до суду з порушенням правил підсудності, передається на розгляд іншого суду в порядку, передбаченому частинами 2 та 3 ст. 34

КПК, якщо таке порушення виявлено до початку судового розгляду. У разі виявлення обставин, що можуть вплинути на визначення підсудності, після початку судового розгляду продовження розгляду справи судом, який розпочав такий розгляд, не становить «порушення правила підсудності», зазначеного в п. 6 ч. 2 ст. 412 КПК, і не є підставою для скасування судових рішень

Постанова ОП ККС ВС від 24.02.2025 року у справі № 357/10207/21 (провадження № 51-4924кмо23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736610>

2.2. Призначення та заміна прокурора

Здійснення процесуального керівництва у кримінальному провадженні, яке стосується загального кримінального злочину, не пов'язаного з проходженням військової служби, за принципами територіальності прокурорами окружної прокуратури, а не військової не є порушенням вимог КПК і не тягне за собою визнання доказів недопустимими, а слідчих і процесуальних дій під час досудового розслідування – незаконними

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 18.06.2025 у справі № 481/476/22 (провадження № 51-249км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309306>

2.3. Оперативні підрозділи

Участь у проведенні слідчих (розшукових) дій та НСРД оперативного працівника – родича учасника кримінального провадження, не є безумовною підставою для визнання отриманих доказів недопустимими, якщо його дії мали технічний характер і не впливали на спрямування розслідування, а сторона захисту мала можливість перевірити правильність складених протоколів. Положення ст. 77 КПК щодо відводу прямо не поширюються на оперативних працівників

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.03.2025 у справі № 758/13354/16-к (провадження № 51-5086км19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126502980>

2.4. Обов'язкова участь захисника

Факт перебування особи на спеціальному обліку в лікаря нарколога автоматично не вказує на нездатність такої особи повною мірою реалізувати свої права і не може слугувати безумовною підставою для обов'язкового залучення захисника. Для вчинення такої процесуальної дії має бути встановлено, що певна психічна вада, наявна в конкретної особи, перешкоджає їй реалізувати свої права

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 12.03.2025 у справі № 398/491/23 (провадження № 51-5139км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125876596>

2.5. Потерпілий

У випадку об'єднання кримінальних проваджень, у яких юридична особа визнана потерпілою, та виділення матеріалів за заявою цієї юридичної особи про вчинення кримінального правопорушення в окреме провадження статус потерпілої у юридичної особи зберігається до припинення його у процесуальний спосіб

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 09.04.2025 у справі № 715/3205/24 (провадження № 51-566км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610103>

2.6. Права потерпілого

Прибуття потерпілого або його представника в судове засідання є правом (ст. 56 КПК), а не обов'язком потерпілої сторони. Надіслання потерпілим чи його представником заяви про здійснення судового розгляду без його участі перед початком апеляційного розгляду чи після відкладення розгляду не означає, що таку заяву представник потерпілого повинен подавати в кожне судове засідання після його перенесення, не пов'язаного з неявкою представника потерпілого

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 26.03.2025 у справі № 746/448/21 (провадження 51-295км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126211665>

2.7. Цивільний позивач

Законний представник (батько) неповнолітнього потерпілого, який поніс витрати на лікування сина внаслідок його побиття обвинуваченим, є належним цивільним позивачем

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 07.05.2025 у справі № 930/2122/23 (провадження № 51-945км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127253410>

2.8. Цивільний відповідач

Шкода, завдана внаслідок ДТП з вини водія, що керував автомобілем у зв'язку з виконанням своїх трудових (службових) обов'язків на підставі трудового договору з особою, яка володіє транспортним засобом, відшкодовується володільцем цього джерела підвищеної небезпеки, а не винним водієм

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 592/7961/18 (провадження № 51-2362км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124522524>

2.9. Експерт

Якщо експерт не порушив питання про необхідність попереднього залучення перекладача для перекладу державною мовою документів, наданих на лінгвістичну

експертизу, і сторона захисту не заявляла про таку необхідність, то експерт може зробити переклад самостійно, без залучення перекладача

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 28.04.2025 у справі № 148/31/23 (провадження № 51-4336км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127136219>

3. Докази і доказування

3.1. Докази

Самі по собі процесуальні рішення, такі як постанови і доручення, прийняті під час досудового розслідування, судові рішення, витяги з ЄРДР, а також клопотання, заяви, скарги тощо не є доказами у значенні ст. 84 КПК та не можуть оцінюватися з погляду допустимості

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 18.02.2025 у справі № 495/263/17 (провадження № 51-6360км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125484392>

Згідно зі ст. 84 КПК висновки спеціаліста не є джерелом доказів у кримінальному провадженні щодо злочинів

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 25.04.2025 у справі № 405/5813/16 (провадження № 51-1391км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297890>

Кримінальний процесуальний закон не вимагає підтвердження громадянства України виключно відомостями, отриманими від Державної міграційної служби України, якщо громадянство особи поза розумним сумнівом підтверджується іншими доказами

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 201/7700/23 (провадження № 51-4137км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127702559>

3.2. Допустимість доказу

Наданий потерпілою в ході дізнання відеозапис із камер спостереження, встановлених на фасаді будинку, розташованому неподалік від місця вчинення кримінального правопорушення, є допустимим доказом, якщо не встановлено, що він отриманий внаслідок істотного порушення прав та свобод людини

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 25.03.2025 у справі № 753/12283/22 (провадження № 51-5554км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126153436>

Працівник поліції під час виконання службових обов'язків може здійснювати відеозапис особи за допомогою бодикамери без її попередження про це, і такий відеозапис є допустимим доказом

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 08.05.2025 у справі № 207/722/23 (провадження № 51-2686км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297857>

3.3. Показання

Показання потерпілих, надані ними під час минулого судового розгляду, рішення за результатами якого було скасовано, не можуть вважатися недопустимими доказами лише на тій підставі, що неможливо було забезпечити явку таких осіб під час нового судового розгляду

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 06.01.2025 у справі № 317/3658/20 (провадження № 51-3817км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124409883>

Показання свідка, надані в судовому засіданні до заміни складу суду, можуть бути використані як докази при новому розгляді справи за наявності об'єктивних причин неможливості повторного допиту свідка. Суд має оцінити такі показання з точки зору допустимості, належності та достовірності, враховуючи, у тому числі, наскільки були забезпечені права сторони захисту під час попереднього допиту цього свідка

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 335/10825/16 (провадження № 51-4643км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124968308>

Заява обвинуваченого про вчинення ним злочину по суті є з'явленням із зізнанням, тобто позасудовими показаннями, тому в силу положень ст. 95 КПК не може бути визнана допустимим доказом у справі

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 07.05.2025 у справі № 705/2043/14-к (провадження № 51-5436км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127326403>

Використання судом даних відеозапису додаткового допиту свідка, отриманих під час досудового розслідування до набрання чинності ч. 11 ст. 615 КПК (до 01.05.2022), суперечить ст. 5 КПК. Такі позасудові показання свідка не можуть бути визнані допустимими доказами

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 14.05.2025 у справі № 462/6260/20 (провадження № 51-4935км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127463901>

3.4. Висновок експерта

Неточності в оформленні постанови слідчого про призначення експертизи не впливають на допустимість відомостей, викладених у висновку експерта, який складений за результатом виконання цієї постанови.

Визначення конкретного експерта, який буде виконувати експертизу, має організаційний, а не процесуальний порядок, і перебуває в межах повноважень експертної установи, а не слідчого.

Проведення експертизи за один день не впливає на достовірність і допустимість висновку експерта як доказу

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 686/20198/22 (провадження № 51-565км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309294>

4. Відшкодування (компенсація) шкоди у кримінальному провадженні, цивільний позов, виплата винагороди викривачу

4.1. Відшкодування (компенсація) шкоди потерпілому

Шкода, завдана недбалими діями приватного нотаріуса при здійсненні посвідчення договору купівлі-продажу квартири, відшкодовується ним у повному обсязі, якщо не доведено подання особою, яка звернулася до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії, підроблених документів чи неправдивої інформації

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 13.02.2025 у справі № 643/3313/21 (провадження № 51-4101км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125265399>

Стягнення з винуватця ДТП морального відшкодування на користь потерпілих не звільняє страховика від обов'язку відшкодування моральної шкоди цим особам, але таке відшкодування має здійснюватися в межах лімітів відповідальності, встановлених законом і договором страхування

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 05.03.2025 у справі № 214/3305/23 (провадження № 51-5458км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736586>

Виплати на лікування, реабілітацію та отримання одноразової грошової допомоги військовослужбовцями є частиною їхнього соціального захисту і не впливають на розмір відшкодування моральної шкоди за цивільним позовом. Відсутність бюджетних коштів та/або непередбачення кошторисом військової частини виділення коштів для відшкодування моральної (немайнової) шкоди потерпілим не є підставою для зменшення сум відшкодування моральної шкоди, заявлених у цивільних позовах потерпілих

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.04.2025 у справі № 944/447/22 (провадження № 51-5400км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126693845>

При визначенні розміру відшкодування шкоди у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності особи до уваги береться середньомісячний дохід з розрахунку суми її сукупного доходу за календарний рік, попередній до настання страхового випадку, та дохід протягом фактичного часу непрацездатності особи

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 15.05.2025 у справі № 727/13901/23 (провадження № 51-847км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127463951>

Виплата страхового відшкодування страховою компанією на виконання судового рішення, яке набрало законної сили, не може розглядатися як добровільна виплата в контексті приписів ст. 1215 ЦК та не підлягає поверненню

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 392/1727/19 (провадження № 51-4315км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127645869>

Для отримання страхового відшкодування потерпіла особа має надати не тільки платіжні документи, що засвідчують купівлю лікарських засобів чи інші витрати, а й документи, що підтверджують необхідність їх придбання (витяг з історії хвороби, рецепти на ліки тощо), тобто довести наявність причинно-наслідкового зв'язку між ДТП та лікуванням

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 28.05.2025 у справі № 201/8212/18 (провадження № 51-678км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127788629>

4.2. Цивільний позов у кримінальному провадженні

Кримінальний процесуальний закон не містить заборони про зміну цивільного позову в ході судового розгляду

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 11.02.2025 у справі № 524/2878/21 (провадження № 51-5327км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125162527>

4.3. Вирішення цивільного позову в кримінальному провадженні

У разі постановлення ухвали про закриття кримінального провадження у зв'язку зі звільненням особи від кримінальної відповідальності заявлений у кримінальному провадженні цивільний позов по суті не вирішується, а залишається без розгляду. У такому випадку позивач вправі звернутися за вирішенням своїх вимог у порядку цивільного судочинства

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 596/520/22 (провадження № 51-237км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309293>

Відповідальність держави за шкоду, завдану кримінальним правопорушенням посадової особи при здійсненні владних повноважень, має відмінну юридичну природу від відповідальності безпосереднього правопорушника та ґрунтується на принципі відповідальності держави за дії чи бездіяльність її органів або посадових осіб. Така шкода відшкодовується державою незалежно від вини посадової особи відповідно до ст. 1174 ЦК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 27.05.2025 у справі № 755/11035/16 (провадження № 51-5205км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127744695>

5. Заходи забезпечення кримінального провадження

5.1. Порядок здійснення виклику в кримінальному провадженні

Якщо учасник справи надав суду телефон та електронну адресу, зазначивши їх у скарзі, то можна припустити, що він не заперечує, щоб ці засоби комунікації використовувалися судом. Це покладає на особу обов'язок отримувати повідомлення і відповідати на них. Суд, який комунікує з учасником справи за допомогою вказаних ним засобів зв'язку, діє правомірно й добросовісно

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 23.01.2025 у справі № 591/4693/15 (провадження № 51-3209км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124718067>

5.2. Загальні положення тимчасового доступу до речей і документів

Огляд інформації, яка міститься на мобільному телефоні, який сторона обвинувачення отримала у своє володіння в результаті законно проведеного обшуку, не становить негласного втручання у приватне спілкування та не потребує дозволу слідчого судді на тимчасовий доступ до речей і документів.

Якщо власник (володілець) речей дає згоду на їх огляд, то немає необхідності додаткового звернення органу досудового розслідування за судовим дозволом на проведення таких дій

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 686/20198/22 (провадження № 51-565км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309294>

5.3. Накладення арешту на майно

Медична картка потерпілого, яка перебувала у володінні органу досудового розслідування, не є майном у розумінні ч. 1 ст. 170 КПК, а тому захід забезпечення кримінального провадження у виді накладення арешту на майно в такому разі не підлягає застосуванню

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.05.2025 у справі № 461/966/20 (провадження № 51-529км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127645848>

6. Запобіжні заходи, затримання особи

6.1. Затримання уповноваженою службовою особою

Наявність підпису затриманого в протоколі затримання у відмінному від графі «підпис» місці не є підставною для визнання цього протоколу недопустимим доказом

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.05.2025 у справі № 553/1047/22 (провадження № 51-3956км22) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127537806>

Відсутність документа, що посвідчує особу, під час складання протоколу затримання не виключає можливості встановлення інформації про затриманого за допомогою відомостей, наданих самим затриманим

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 686/20198/22 (провадження № 51-565км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128309294>

КПК не визначає обов'язковою умовою затримання особи відеофіксацію та участь захисника й понятих і не ставить перед поліцейським вимоги вже в момент затримання переконатися поза розумним сумнівом у тому, що особа, яку він підозрює у вчиненні злочину, насправді його вчинила

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 19.03.2025 у справі № 208/2509/22 (провадження № 51-3737км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126054605>

7. Загальні положення досудового розслідування

7.1. Початок досудового розслідування

Відшкодування особою завданих злочином збитків до початку досудового розслідування не впливає на обов'язок внесення відомостей до ЄРДР за заявою потерпілого про вчинення кримінального правопорушення, оскільки таке відшкодування не спростовує обставин правопорушення та не виключає факту суспільно небезпечного діяння

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 17.04.2025 у справі № 583/702/21 (провадження № 51-2136км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767282>

7.2. Строки досудового розслідування

Виділення з кримінального провадження в окреме провадження матеріалів щодо частини кримінальних правопорушень не впливає на обчислення процесуального строку досудового розслідування за фактом вчинення того кримінального правопорушення, у якому повідомлення про підозру не здійснювалося

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 295/3702/23 (провадження № 51-2240км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124522531>

Період ознайомлення сторони обвинувачення з матеріалами, відкритими стороною захисту в порядку, передбаченому ст. 290 КПК, не впливає на перебіг строку досудового розслідування, передбаченого ст. 219 КПК, і не зупиняє його

Постанова ОП ККС ВС від 17.02.2025 у справі № 761/35056/19 (провадження № 51-3288кмо21) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125364517>

Кінцевим моментом строку досудового розслідування є його закінчення, яке, як етап кримінального провадження, відповідно до п. 3 ч. 2 ст. 283 КПК законодавець пов'язує у часі зі зверненням з обвинувальним актом до суду, тобто направленням його до суду засобами поштового зв'язку або передачі відповідальній особі канцелярії суду.

З огляду на положення статей 115, 219 КПК при обчисленні двомісячного строку досудового розслідування день, коли особу було повідомлено про підозру, не береться до уваги як день, від якого починається вказаний строк

Постанова ОП ККС ВС від 17.02.2025 у справі № 369/16172/20 (провадження № 51-7739кмо23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125435251>

8. Слідчі (розшукові) дії

8.1. Вимоги до проведення слідчих (розшукових) дій

Слідчий чи прокурор зобов'язані допустити захисника до проведення слідчої дії, а не забезпечити його обов'язкову участь, за винятком слідчих дій, під час яких можуть бути обмежені або порушені права та законні інтереси особи

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 357/12623/21 (провадження № 51-2720км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124754858>

8.2. Допит під час досудового розслідування в судовому засіданні

Конструкція ст. 225 КПК не виключає можливість проведення слідчим суддею допиту малолітньої потерпілої за відсутності сторони захисту, якщо вона повідомлена належним чином про дату, час та місце такого допиту; показання малолітньої потерпілої не є єдиним і вирішальним доказом у кримінальному провадженні, а повідомлені нею фактичні обставини не суперечать іншим доказам і узгоджуються з ними

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 02.04.2025 у справі № 591/3172/22 (провадження № 51-2213км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126431713>

8.3. Участь законного представника, педагога, психолога або лікаря у слідчих (розшукових) діях за участю малолітньої або неповнолітньої особи

Призначення начальника служби у справах дітей та сім'ї законним представником малолітніх дітей у разі затримання їх батька та неможливості виконання ним обов'язків законного представника своїх дітей відповідає вимогам ч. 1 ст. 227 та ч. 2 ст. 44 КПК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 18.03.2025 у справі № 378/450/21 (провадження № 51-2009км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126259376>

8.4. Пред'явлення особи для впізнання

Відсутність попереднього опису зовнішнього вигляду особи, її прикмет або сукупності ознак, за якими свідок може впізнати особу, якщо він стверджує, що спостерігав за цією особою неодноразово за різних умов, не відіграє вирішальної ролі для визнання протоколів пред'явлення особи для впізнання за фотознімками допустимими доказами

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 15.05.2025 у справі № 607/12421/22 (провадження № 51-749км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127537719>

8.5. Обшук

Обшук, проведений на підставі ухвали слідчого судді в частині приміщення, що належить обвинуваченому, є законним, навіть якщо зі змісту цієї ухвали не вбачається даних про те, на обшук яких конкретно кімнат чи частин приміщення надано дозвіл, однак чітко вказано про дозвіл на проведення обшуку приміщень, частина яких зареєстрована за обвинуваченим

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 607/12186/22 (провадження № 51-458км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128295113>

8.6. Огляд

Особистий огляд як форма митного контролю не тотожний обшуку особи в розумінні КПК. Здійснюючи перетин державного кордону, особа дає згоду на передбачені законом обмеження її прав і виконання обов'язків, пов'язаних зі спеціальним правовим режимом прикордонного та митного контролю, що передбачають, зокрема, можливість здійснення особистого огляду. Протокол особистого огляду, складений відповідно до Митного кодексу України та Закону України «Про прикордонний контроль», є належним джерелом доказів у кримінальному провадженні

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 13.03.2025 у справі № 138/1081/23 (провадження № 51-3393км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125876619>

8.7. Порядок залучення експерта

Кримінальний процесуальний закон не визначає конкретної форми оформлення договірних відносин між стороною захисту та експертом при самостійному залученні експерта. Відсутність письмового договору не є підставою для визнання висновку експерта недопустимим доказом. При цьому сторона захисту не зобов'язана попереджати експерта про кримінальну відповідальність за надання завідомо неправдивого висновку

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 208/2264/15-к (провадження № 51-4241км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127645892>

Вимоги КПК щодо проведення в межах кримінального провадження експертиз не містять вказівки про обов'язкове забезпечення участі органом досудового розслідування та/або експертом учасників кримінального провадження під час здійснення експертного дослідження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.05.2025 у справі № 289/2042/20 (провадження № 51-902км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127744730>

8.8. Отримання зразків для експертизи

Отримання документів, у яких містяться зразки підпису для проведення почеркознавчої експертизи, може здійснюватися слідчим без ухвали слідчого судді, якщо особа добровільно надає такі документи зі зразками підпису на запит слідчого

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 335/10825/16 (провадження № 51-4643км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124968308>

У разі відмови особи надати відбитки папілярних візерунків пальців рук та долонь для проведення судової дактилоскопічної експертизи використання експертом раніше заповненої дактилокарти цієї особи не суперечить вимогам КПК. Дактилокарта не є окремим доказом у кримінальному провадженні, оскільки не містить фактичних даних про обставини, що підлягають доказуванню. Доказом є висновок судової дактилоскопічної експертизи

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 607/12186/22 (провадження № 51-458км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128295113>

8.9. Зняття показань технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото-, кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото-, кінозйомки, відеозапису

Отримання слідчим копії відеоматеріалу з бодикамери слідчо-оперативної групи шляхом направлення запиту в порядку ст. 93 КПК до керівника правоохоронного органу, який є власником або володільцем таких технічних засобів, є належним способом збирання доказів. Законодавством не передбачено обов'язку отримання таких доказів виключно на підставі постанови слідчого чи прокурора

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 294/2236/23 (провадження № 51-757км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128457483>

9. Негласні слідчі (розшукові) дії

9.1. Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій

Відсутність у матеріалах кримінального провадження процесуального рішення про залучення оперативного підрозділу до проведення НСРД внаслідок знищення засекречених документів під час повномасштабного вторгнення рф у 2022 році не є

істотним порушенням кримінального процесуального закону та не тягне за собою визнання доказів недопустимими, якщо залучені співробітники діяли відповідно до своїх службових повноважень, а в матеріалах справи є інші документи (зокрема, постанова прокурора), що підтверджують законність їхньої участі у проведенні НСРД

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 27.03.2025 у справі № 758/13354/16-к (провадження № 51-5086км19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126502980>

9.2. Використання результатів негласних слідчих (розшукових) дій в інших цілях або передання інформації

Докази, отримані в результаті проведених НСРД, не можуть бути визнані недопустимими лише на підставі відсутності в матеріалах провадження процесуальних рішень, які стали підставою для їх проведення, якщо такі документи були знищені суб'єктом режимно-секретної діяльності у зв'язку з введенням в Україні воєнного стану через виникнення загрози їх захоплення, а в протоколах НСРД містяться номер, дата ухвали слідчого судді апеляційного суду, а також номер та дата доручення слідчого

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 26.03.2025 у справі № 743/799/22 (провадження № 51-5497км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126211666>

9.3. Аудіо-, відеоконтроль особи

Використання у кримінальному провадженні результатів НСРД не зумовлює обов'язковість проведення фоноскопічного дослідження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 21.01.2025 у справі № 233/4222/17 (провадження № 51-3216км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124718048>

Оскільки аудіоконтроль особи проводився на підставі ухвали слідчого судді в приміщенні ізолятора тимчасового тримання, а зафіксоване спілкування її з особою, що також там перебувала, мало ознаки добровільного і приватного в розумінні статей 258, 260 КПК, не було здійснено допиту прихованими працівниками правоохоронних органів або залученими ними особами, то результати такої слідчої дії є допустимими доказами. Неповідомлення особі в порядку ч. 2 ст. 253 КПК про тимчасове обмеження її конституційних прав не є підставою для визнання доказів недопустимими, якщо про факт проведення стосовно неї аудіоконтролю вона дізналася під час ознайомлення з матеріалами справи та мала достатньо часу для підготовки лінії захисту

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 10.04.2025 у справі № 601/1623/20 (провадження № 51-4752км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610117>

10. Інші види негласних слідчих (розшукових) дій

10.1. Контроль за вчиненням злочину

Докази, які отримані внаслідок провокації злочину, не можуть бути визнані допустимими при доведенні винуватості особи, однак можуть використовуватися для спростування версії сторони обвинувачення

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 06.05.2025 у справі № 346/2640/20 (провадження № 51-5190км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127358214>

11. Повідомлення про підозру

11.1. Зміна повідомлення про підозру

КПК не заборонено зміну правової кваліфікації кримінально караних дій особи під час досудового розслідування. Повідомлення про підозру, у випадку виникнення підстав, може бути змінене слідчим чи прокурором шляхом ухвалення відповідної постанови. КПК не передбачено, що внесення змін у ЄРДР і зміна правової кваліфікації злочину мають здійснюватися виключно за погодженням саме керівника прокуратури та на підставі відповідної ухвали слідчого судді.

Кримінальний процесуальний закон не містить вимог щодо обов'язкового затвердження обвинувального акта саме керівником відділу прокуратури

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 357/12623/21 (провадження № 51-2720км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124754858>

12. Форми закінчення досудового розслідування

12.1. Загальні положення закінчення досудового розслідування

Нездійснення органом досудового розслідування у кримінальному провадженні, матеріали якого безперервно перебували у сторони обвинувачення, процесуальних дій, спрямованих на закінчення досудового розслідування (ст. 283 КПК), понад один рік не можна розцінювати як виключні та виправдані обставини. Подальше прийняття ухвали слідчого судді про встановлення строку для ознайомлення з матеріалами кримінального провадження після спливу строку досудового розслідування не є підставою для визначення строку досудового розслідування продовженим

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 03.04.2025 у справі № 521/14544/23 (провадження № 51-6657км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126431825>

12.2. Закриття кримінального провадження та провадження щодо юридичної особи

Для вирішення питання про наявність правових підстав для застосування положень п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК і закриття кримінального провадження слід брати до уваги саме дату початку досудового розслідування, а не період скоєння інкримінованих особі злочинів

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 27.02.2025 у справі № 759/19971/20 (провадження № 51-4808км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125558654>

Беззастережне волевиявлення потерпілої про непритягнення обвинуваченої до кримінальної відповідальності та припинення розпочатої процедури її кримінального переслідування в кримінальному провадженні у формі приватного обвинувачення, здійснене шляхом надіслання на електронну пошту місцевого суду відповідної заяви, є підставою для закриття кримінального провадження на підставі п. 7 ч. 1 ст. 284 КПК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 17.04.2025 у справі № 643/1656/17 (провадження № 51-2112км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767148>

Нові правила обчислення строків досудового розслідування, встановлені Законом України № 3509-IX, застосовуються до всіх кримінальних проваджень, досудове розслідування або судовий розгляд яких не завершено до 01.01.2024. При вирішенні питання щодо дотримання строків досудового розслідування та їх продовження до моменту повідомлення особі про підозру застосовуються положення ч. 1 ст. 294 КПК, які передбачають можливість погодження відповідного клопотання слідчого прокурором, який здійснює процесуальне керівництво

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 16.04.2025 у справі № 405/8493/21 (провадження № 51-353км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767055>

У провадженні, в якому потерпілий вказує на конкретну особу як на таку, що вчинила кримінальне правопорушення щодо нього, орган досудового розслідування має вирішити питання про наявність чи відсутність події кримінального правопорушення, а за її встановлення – про наявність або відсутність ознак кримінального правопорушення в діянні конкретної особи, про достатність доказів для доведення винуватості конкретної особи в суді, про наявність / відсутність підстав для звільнення від кримінальної відповідальності конкретної особи

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 05.06.2025 у справі № 552/6926/23 (провадження № 51-1333км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128294963>

Якщо втратив чинність закон, яким встановлювалася кримінальна протиправність діяння, за наявності згоди обвинуваченого суд закриває кримінальне провадження на підставі п. 4-1 ч. 1 ст. 284 КПК. За відсутності такої згоди та встановлення факту вчинення обвинуваченим діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність, суд закриває провадження за п. 1-2 ч. 2 ст. 284 КПК. Якщо

судом не встановлено факту вчинення обвинуваченим діяння, кримінальна протиправність якого була встановлена законом, що втратив чинність, суд ухвалює виправдувальний вирок

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 25.06.2025 у справі № 464/1581/24 (провадження № 51-848км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128522905>

13. Звернення до суду з обвинувальним актом, клопотанням про застосування примусових заходів медичного або виховного характеру

13.1. Відкриття матеріалів іншій стороні

Повідомленням про завершення досудового розслідування та надання доступу до матеріалів досудового розслідування у контексті ст. 290 КПК є доведення до відома підозрюваного та його захисника такої інформації, і факт повідомлення цієї інформації стороні захисту має бути належно підтверджений. Якщо сторона обвинувачення надала місцевому суду докази направлення на електронну адресу захисника листа з додатком про завершення досудового розслідування, який не містив вказівки на рік його відправки, то суд міг встановити відповідний рік, запропонувавши стороні обвинувачення надати можливість оглянути поштову скриньку, з якої зроблено надану роздруківку, що дозволило б з'ясувати і зміст прикріпленого до нього додатка.

Строк для ознайомлення з матеріалами досудового розслідування необхідно обраховувати з моменту повідомлення про завершення досудового розслідування і надання доступу до його матеріалів, а не з фактичного надання такого доступу

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 25.03.2025 у справі № 591/7346/21 (провадження № 51-4566км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126259379>

КПК не передбачає окремого повідомлення про завершення досудового розслідування захисника, який набув повноважень у кримінальному провадженні після повідомлення підозрюваному та іншому захиснику про завершення досудового розслідування й надання доступу до матеріалів досудового розслідування, як підстави для зупинення перебігу строку досудового розслідування

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 04.06.2025 у справі № 607/12186/22 (провадження № 51-458км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128295113>

14. Оскарження ухвал слідчого судді під час досудового розслідування

14.1. Ухвали слідчого судді, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування

Оскільки до переліку ухвал слідчого судді, які підлягають оскарженню в апеляційному порядку під час досудового розслідування, що визначений у ст. 309 КПК, не входить рішення слідчого судді, ухвалене за результатами розгляду скарги на бездіяльність

управління поліції, яка полягає в нездійсненні інших процесуальних дій, які воно зобов'язане вчинити у визначений КПК строк, то така ухвала не може бути предметом апеляційного оскарження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.03.2025 у справі № 308/10038/24 (провадження № 51-4550км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126211574>

Ухвала слідчого судді про передачу майна (речових доказів) для реалізації, постановлена на підставі п. 2 ч. 6 ст. 100 КПК у кримінальному провадженні, у якому жодній особі не повідомлено про підозру, підлягає апеляційному оскарженню, оскільки неможливість такого оскарження порушує конституційне право власності особи та не забезпечує ефективного механізму судового захисту

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 27.03.2025 у справі № 157/1664/22 (провадження № 51-166км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126153460>

Ухвала слідчого судді про тимчасовий доступ до оригіналів рішень сесій, протоколів голосування, протоколів засідання комісій, проектів землеустрою окремих земельних ділянок, які перебувають у розпорядженні селищної ради, не підлягає оскарженню в апеляційному порядку, оскільки ці документи не є правовстановлюючими або фінансовими (пов'язаними з можливістю здійснювати розрахунки), тобто такими, вилучення яких може призвести до зупинення діяльності органу місцевого самоврядування

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 463/9168/23 (провадження № 51-2010км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126431797>

Ухвала слідчого судді про відмову в задоволенні заяви про перегляд за нововиявленими обставинами ухвали слідчого судді не підлягає апеляційному оскарженню, оскільки не входить до переліку ухвал, визначених ст. 309 КПК, які можуть бути оскаржені під час досудового розслідування

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 17.04.2025 у справі № 463/5991/20 (провадження № 51-5511км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767093>

Місцевий суд, який розглядає кримінальне провадження по суті, повинен розглянути всі заперечення сторін, у тому числі й на ухвали слідчих суддів, які не підлягають окремому апеляційному оскарженню під час досудового розслідування. При цьому суд має повну судову дискрецію і може не погодитися з рішенням, постановленим слідчим суддею

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.04.2025 у справі № 127/15521/24 (провадження № 51-231км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126693846>

Заборона на подання до суду інших документів, крім обвинувального акта (ч. 4 ст. 291 КПК), не поширюється на матеріали, що додаються до заперечень на ухвалу слідчого

судді, оскільки стосується лише тих документів (доказів), які підтверджують наведені в обвинувальному акті обставини скоєння кримінального правопорушення

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 10.04.2025 у справі № 175/1958/22 (провадження № 51-1108км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610192>

Ухвала слідчого судді про тимчасовий доступ до оригіналів документів, що перебувають у володінні фермерського господарства, з можливістю їх вилучення підлягає апеляційному оскарженню, оскільки вилучення свідоцтва про реєстрацію транспортних засобів, оригіналу статуту та документів на право власності або користування земельними ділянками створює перешкоди для його діяльності

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 18.06.2025 у справі № 299/658/25 (провадження № 51-809км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128347460>

15. Судове провадження у першій інстанції

15.1. Підготовче судове засідання

Суд першої інстанції в підготовчому судовому засіданні з метою вирішення клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків досудового розслідування на підставі п. 10 ч. 1 ст. 284 КПК має право дослідити додані до клопотання процесуальні документи, в тому числі рішення слідчого, прокурора, слідчого судді.

За наявності вмотивованих заперечень учасників провадження перевірка обґрунтованості і достовірності інформації з таких процесуальних документів здійснюється судом під час судового розгляду

Постанова ОП ККС ВС від 17.02.2025 у справі № 283/1638/23 (провадження № 51-6262кмо23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125364435>

15.2. Обрання, скасування, зміна або продовження запобіжного заходу в суді

Під час розгляду кримінального провадження судом присяжних головуєчий суддя уповноважений одноособово вирішувати питання доцільності продовження обвинуваченому запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 357/12623/21 (провадження № 51-2720км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124754858>

15.3. Проведення експертизи за ухвалою суду

Направивши до суду обвинувальний акт, сторона обвинувачення визнає зібрані докази достатніми для доведення винуватості обвинувачених осіб, тому призначення повторної експертизи з метою пошуку нових доказів обвинувачення фактично становить

додаткове розслідування, що суперечить загальним засадам кримінального провадження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.04.2025 у справі № 161/13558/19 (провадження № 51-5881км20) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126767249>

15.4. Застосування заходів забезпечення кримінального провадження та проведення слідчих (розшукових) дій під час судового провадження

Під час судового розгляду суд не проводить слідчих (розшукових) дій, а кримінальне провадження здійснюється на основі змагальності, що передбачає самостійне обстоювання сторонами обвинувачення і захисту їхніх правових позицій, прав, свобод і законних інтересів засобами, передбаченими КПК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 20.01.2025 у справі № 357/12623/21 (провадження № 51-2720км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124754858>

15.5. Зупинення судового провадження

Положеннями ст. 335 КПК передбачено зупинення судового провадження лише у випадках, коли для проходження військової служби під час мобілізації був призваний обвинувачений, однак це положення не поширюється на мобілізацію захисника

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 25.03.2025 у справі № 127/2822/18 (провадження № 51-2129км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126259389>

15.6. Проведення процесуальних дій у режимі відеоконференції під час судового провадження

Проведення місцевим судом допиту свідка в режимі аудіозв'язку з використанням мобільного телефону без забезпечення можливості іншим учасникам процесу чути його показання і без належного встановлення особи свідка є істотним порушенням кримінального процесуального закону та позбавляє сторону захисту можливості реалізувати свої процесуальні права, у тому числі право на перехресний допит

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 629/166/19 (провадження № 51-3972км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126328860>

15.7. Зміна обвинувачення в суді

Обов'язок роз'яснити потерпілому право підтримувати обвинувачення в раніше пред'явленому обсязі після його зміни прокурором КПК покладає на суд, а не на прокурора чи іншу особу

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 14.01.2025 у справі № 308/12144/15 (провадження № 51-2957км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124560951>

15.8. Роз'яснення обвинуваченому суті обвинувачення

Відповідно до положень КПК пред'явлення обвинувачення у кримінальному провадженні відбувається до фактичного початку судового розгляду – в момент направлення обвинувального акта до суду і вручення його копії стороні захисту. Оголошення обвинувального акта в суді є лише «технічно-процесуальною процедурою», в рамках якої прокурор представляє обвинувальний акт, але не обвинувачення. Неоголошення обвинувального акта за конкретних обставин справи жодним чином не порушує права прокурора на підтримання висунутого обвинувачення та не перешкоджає йому доводити перед судом винуватість особи у вчиненні кримінального правопорушення

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 03.04.2025 у справі № 545/4271/21 (провадження № 51-4708км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126502945>

15.9. Особливості допиту малолітнього або неповнолітнього свідка чи потерпілого

Оскільки перелік дій психолога під час розгляду кримінального провадження, у якому потерпілою є малолітня особа, не визначений, психолог під час допиту такої особи, враховуючи її вік, може вчиняти дії, які прямо не заборонені для з'ясування істини

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 28.04.2025 у справі № 274/1658/21 (провадження № 51-7576км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127136241>

15.10. Судові дебати

КПК передбачає, що в разі якщо обвинувачений навіть в останньому слові повідомить про нові обставини, які мають істотне значення для кримінального провадження, суд за своєю ініціативою або за клопотанням учасників судового провадження відновлює з'ясування обставин, установлених під час кримінального провадження, та перевірку їх доказами, після завершення яких відкриває судові дебати щодо додатково досліджених обставин і надає останнє слово обвинуваченому. Подібне положення передбачене в КПК й у випадку повідомлення такої інформації під час судових дебатів

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 21.01.2025 у справі № 587/2699/15 (провадження № 51-3077км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124718049>

16. Судові рішення

16.1. Зміст вироку

Вказівка суду першої інстанції в резолютивній частині вироку про зміну запобіжного заходу з домашнього арешту на тримання під вартою до вступу цього вироку в законну силу з наведенням детальних мотивів ухваленого рішення відповідає положенням ст. 374 КПК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 09.01.2025 у справі № 755/14815/23 (провадження № 51-2841км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124428679>

16.2. Роз'яснення права на суд присяжних

Під час дії положень ч. 10 ст. 615 КПК в редакції Закону України від 14.04.2022 № 2201-IX кримінальне провадження здійснюється колегіально судом у складі трьох суддів без можливості розгляду справи судом присяжних. Нероз'яснення цього права не є безумовною підставою для скасування вироку, якщо підготовче судове засідання, під час якого обвинувачений міг звернутися з клопотанням про розгляд справи судом присяжних, було проведено після набрання чинності відповідними положеннями КПК

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 11.03.2025 у справі № 607/4124/23 (провадження № 51-4813км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125825765>

17. Провадження в суді апеляційної інстанції

17.1. Судові рішення, які можуть бути оскаржені в апеляційному порядку

Ухвала суду про закриття кримінального провадження в його частині може бути оскаржена в апеляційному порядку до ухвалення судових рішень, передбачених ч. 1 ст. 392 КПК, щодо іншої частини інкримінованих особі діянь. Таке оскарження може відбуватися окремо від вироку в цьому ж провадженні

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 735/952/24 (провадження № 51-5503км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126289950>

Ухвала суду першої інстанції про зміну запобіжного заходу, якою суд залишив у силі дію обраного обвинуваченому запобіжного заходу у виді застави та поклав на обвинуваченого обов'язки, передбачені ч. 5 ст. 194 КПК, відповідно до приписів статей 392, 395 КПК не підлягає апеляційному оскарженню. Зазначення в ухвалі місцевого суду про можливість її апеляційного оскарження не впливає на правильність рішення суду апеляційної інстанції про відмову у відкритті апеляційного провадження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 759/5948/23 (провадження № 51-6921км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126395732>

Ухвала суду про продовження строку тримання під вартою, постановлена під час судового провадження в суді першої інстанції до ухвалення судового рішення по суті, підлягає апеляційному оскарженню, в тому числі лише в частині визначення застави як альтернативного запобіжного заходу, оскільки останній є невід'ємною частиною такого рішення і не може розглядатися як окреме судове рішення

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 03.04.2025 у справі № 368/1158/23 (провадження № 51-4600км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126486055>

Ухвала про відмову в задоволенні клопотання про закриття кримінального провадження у зв'язку із закінченням строків давності, постановлена під час судового розгляду в суді першої інстанції, не підлягає апеляційному оскарженню

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 01.05.2025 у справі № 570/2722/19 (провадження № 51-4656км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127297834>

17.2. Право на апеляційне оскарження

Відсутність прямої вказівки у ст. 60 КПК на право заявника мати представника не позбавляє його права на професійну правничу допомогу для апеляційного оскарження ухвали слідчого судді про відмову в задоволенні скарги на постанову про закриття кримінального провадження

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.05.2025 у справі № 752/21713/23 (провадження № 51-3794км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127464005>

17.3. Особливості апеляційного оскарження окремих судових рішень

Прокурор має право оскаржити вирок суду першої інстанції, ухвалений на підставі угоди про примирення між потерпілим та підозрюваним, обвинуваченим, якщо в апеляційній скарзі стверджується про неможливість укладення такої угоди в конкретному кримінальному провадженні відповідно до ч. 3 ст. 469 КПК. Відмова у відкритті апеляційного провадження за таких обставин є необґрунтованою

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 303/734/24 (провадження № 51-4998км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126328828>

Застосування судом першої інстанції спеціальної конфіскації, яка не була передбачена в угоді про визнання винуватості, є підставою для апеляційного оскарження вироку, яким затверджено цю угоду

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 15.05.2025 у справі № 444/77/24 (провадження № 51-3003км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127500793>

17.4. Порядок і строки апеляційного оскарження

Для визнання поважною причиною пропуску процесуального строку через запровадження воєнного стану необхідно враховувати: територіальне місцезнаходження суду, порядок його функціонування, хід бойових дій, існування реальної небезпеки для життя учасників процесу, тривалість процесуального строку, час після його завершення, наявність об'єктивних перешкод для реалізації права, поведінку особи щодо вжиття розумних заходів для реалізації свого права. Причини пропуску процесуального строку, які реально існували та загрожували безпеці, життю і здоров'ю, вказують на відсутність зловживань сторони її процесуальними правами і свідчать про поважність причин пропуску строку на апеляційне оскарження вироку суду першої інстанції

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 13.03.2025 у справі № 616/905/19 (провадження №51-4042км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125876639>

17.5. Залишення апеляційної скарги без руху, її повернення або відмова відкриття провадження

Той факт, що сторона кримінального процесу не зазначила у своїй апеляційній скарзі певних доводів чи зазначила їх у такий спосіб, що апеляційний суд із тексту оскарженого рішення та поданої скарги вбачає їх безпідставність, за приписами КПК не може вважатися недоліком апеляційної скарги і підставою для її повернення

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 26.02.2025 у справі № 373/2508/14-к (провадження № 51-6195км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125503197>

Доводи щодо порушення процесуальних норм судом першої інстанції не є належним обґрунтуванням для поновлення строку апеляційного оскарження, оскільки їх оцінка можлива лише при розгляді апеляційної скарги по суті, а вирішення питання про поважність пропуску строку і його поновлення передуює стадії апеляційного розгляду.

Захисник, який набув повноважень надавати правову допомогу після спливу строку на апеляційне оскарження, не має підстав для поновлення цього строку у зв'язку з поданням своєї апеляційної скарги, оскільки він є самостійним учасником кримінального провадження із власною правосуб'єктністю, відмінною від особи, захист якої він здійснює

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 05.03.2025 у справі № 607/26888/18 (провадження № 51-544км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736636>

Необізнаність заінтересованих осіб з мотивами прийнятого слідчим суддею рішення може бути визнана поважною причиною пропуску строку апеляційного оскарження та підставою для його поновлення, адже для належного обґрунтування апеляційної скарги недостатньо бути поінформованим про результати розгляду справи, а необхідно знати мотиви прийнятого рішення

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 08.04.2025 у справі № 759/14313/24 (провадження № 51-696км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126502966>

У КПК не встановлена форма усунення недоліків апеляційної скарги, залишеної без руху в порядку ст. 399 КПК. Таке усунення недоліків, які пов'язані з її змістом, здійснюється шляхом внесення змін чи доповнень до апеляційної скарги або шляхом подання нової апеляційної скарги. До повноважень сторони кримінального провадження належить формулювання та обґрунтування своїх вимог, які можуть бути уточнені нею під час апеляційного розгляду

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 07.05.2025 у справі № 759/5489/23 (провадження № 51-5310км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127326378>

17.6. Істотні порушення вимог кримінального процесуального закону

Незабезпечення судом участі обвинуваченого, який перебував у приміщенні слідчого ізолятора, в судовому засіданні в режимі відеоконференції, про яке його було завчасно повідомлено під розписку, є істотним порушенням вимог кримінального процесуального закону

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 21.04.2025 у справі № 638/3742/23 (провадження № 51-4930км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126874098>

17.7. Особливості нового розгляду судом першої інстанції

Заборона щодо погіршення становища обвинуваченого, яка виникає після скасування рішення суду першої інстанції апеляційним судом з підстав, не зазначених у ч. 2 ст. 416 КПК, продовжує діяти увесь наступний період кримінального провадження щодо цього обвинуваченого, поширюючись на всі подальші випадки нового розгляду в суді першої інстанції, незалежно від того, скільки разів буде здійснюватися розгляд у суді першої інстанції в цьому ж провадженні

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 06.03.2025 у справі № 953/10671/21 (провадження № 51-3470км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125933364>

17.8. Недопустимість погіршення правового становища обвинуваченого

Збільшення розміру позовних вимог у кримінальному провадженні не вважається погіршенням становища обвинуваченого в розумінні статей 416, 421 КПК, якщо таке збільшення не призводить до застосування закону про більш тяжке кримінальне правопорушення та посилення покарання

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 31.03.2025 у справі № 320/1199/19 (провадження № 51-5401км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126395703>

17.9. Вирок, ухвала про застосування примусових заходів медичного чи виховного характеру суду апеляційної інстанції

Апеляційний суд зобов'язаний постановити свій вирок у разі повного або часткового скасування вироку суду першої інстанції лише у випадках, передбачених ч. 1 ст. 420 КПК. В інших випадках рішення про зміну вироку суду першої інстанції, у тому числі в частині зарахування строку попереднього ув'язнення у строк покарання, може бути постановлено у формі ухвали

Постанова ОП ККС ВС від 24.02.2025 у справі № 359/2693/23 (провадження № 51-739км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125711210>

18. Провадження в суді касаційної інстанції

18.1. Межі перегляду судом касаційної інстанції

Суд касаційної інстанції може самостійно перевірити процесуальні документи, які стосуються наявності у слідчого чи прокурора повноважень на здійснення певних процесуальних дій у разі надання таких документів стороною обвинувачення під час касаційного перегляду судових рішень, якими особу було притягнуто до кримінальної відповідальності за вчинення інкримінованого кримінального правопорушення

Постанова ОП ККС ВС від 07.04.2025 у справі № 349/508/16-к (провадження № 51-3565кмо24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126649292>

19. Провадження за нововиявленими та виключними обставинами

19.1. Підстави для здійснення кримінального провадження за нововиявленими або виключними обставинами

Рішення за наслідками перегляду за нововиявленими обставинами може бути оскаржене в порядку, передбаченому КПК, для оскарження того рішення, перегляду якого вимагала зацікавлена особа.

Ухвала слідчого судді може бути переглянута слідчим суддею під час досудового розслідування за нововиявленими обставинами, зазначеними у ч. 2 ст. 459 КПК, коли вона безпідставно обмежує конституційні права та свободи людини і її подальша чинність суперечитиме меті здійснення кримінального судочинства, а також якщо вона не втратила законної сили внаслідок спливу строку її дії або внаслідок її виконання та відсутні інші засоби правового захисту цих прав і свобод (апеляційне оскарження, періодичний перегляд, нове звернення тощо)

Постанова ОП ККС ВС від 24.02.2025 у справі № 991/7253/23 (провадження № 51-7441кмо23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/125736598>

Втрата чинності положенням процесуального закону (п. 4 ч. 1 ст. 284 КПК) внаслідок зміни цього закону або визнання такого положення неконституційним не створює підстав для перегляду рішення, ухваленого відповідно до порядку, передбаченого цим законом

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 13.05.2025 у справі № 991/1551/19 (провадження № 51-2567км21) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127463983>

19.2. Строк звернення про перегляд судового рішення за нововиявленими або виключними обставинами

Положення ч. 1 ст. 461 КПК, згідно з якими заяву про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами може бути подано протягом трьох місяців після того,

як особа, яка звертається до суду, дізналася або могла дізнатися про ці обставини, підлягають застосуванню як у разі коли в заяві йдеться про обставини, які підтверджують вчинення особою більш тяжкого кримінального правопорушення, ніж те, за яке її було засуджено, або спростовують висновки про її невинуватість (частини 2, 3 вказаної статті), так і в разі коли в заяві йдеться про обставини, що підтверджують невинуватість засудженого або вчинення ним менш тяжкого кримінального правопорушення (ч. 4 ст. 461 КПК)

Постанова ОП ККС ВС від 07.04.2025 у справі № 464/7111/14-к (провадження № 51-3242кмо19) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610116>

20. Кримінальне провадження на підставі угод

20.1. Вирок на підставі угоди

Відсутність у вирокі, ухваленому на підставі угоди, особистих даних інших осіб, причетних до вчинення злочину, окрім обвинуваченої, із зазначенням лише її ролі як виконавиці та місця її служби, не порушує прав та інтересів інших осіб, оскільки такі дані не вказують прямо на конкретних осіб як співучасників злочину

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 22.05.2025 у справі № 463/6167/22 (провадження № 51-6099км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127744704>

21. Кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення

21.1. Поняття кримінального провадження у формі приватного обвинувачення

Однією з підстав для визнання кримінальних правопорушень, передбачених статтями 190, 191 КК, такими, що відносяться до кримінальних проваджень у формі приватного обвинувачення, є їх вчинення особою, яка стосовно потерпілих була найманим працівником. Про таке провадження є підстави вести мову, зокрема, в тому випадку, якщо із заявою звертається підприємство, на якому працює особа, щодо якої подано заяву про вчинення нею кримінального правопорушення. Якщо кримінальне провадження розпочато на підставі заяв потерпілого – фізичної особи, а не підприємства, вести мову про кримінальне провадження у формі приватного обвинувачення немає підстав

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 21.01.2025 у справі № 587/2699/15 (провадження № 51-3077км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/124718049>

22. Кримінальне провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру

22.1. Підстави для здійснення кримінального провадження щодо застосування примусових заходів медичного характеру

Можливість застосування до особи примусових заходів медичного характеру в межах кримінального провадження у формі приватного обвинувачення, з огляду на підтверджений факт вчинення такою особою суспільно небезпечного діяння, яке підпадає під ознаки кримінального правопорушення, залежить від волі потерпілого на будь-якому етапі до набрання відповідним рішенням суду законної сили

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 18.06.2025 у справі № 678/1091/24 (провадження № 51-50км25) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/128347294>

22.2. Запобіжні заходи

Виконання ухвали суду про зміну запобіжного заходу з передання особи на піклування близькому родичу з обов'язковим лікарським наглядом на поміщення до закладу з надання психіатричної допомоги в умовах, що виключають небезпечну поведінку, покладається на відповідний заклад з надання психіатричної допомоги, що не суперечить вимогам ст. 508 КПК та не унеможливорює виконання такої ухвали

Постанова колегії суддів Другої судової палати ККС ВС від 01.04.2025 у справі № 538/2563/23 (провадження № 51-5547км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126328853>

22.3. Продовження, зміна або припинення застосування примусових заходів медичного характеру

Закриття кримінального провадження в частині вчинення особою тяжкого умисного суспільно небезпечного діяння не є підставою для зміни виду застосованих примусових заходів медичного характеру, якщо особа, яка страждає на психічний розлад, вчинила інші суспільно небезпечні діяння (проступки, нетяжкі злочини), які пов'язані з посяганням на здоров'я потерпілої та становлять для неї загрозу

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 09.04.2025 у справі № 333/11505/23 (провадження № 51-5265км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126610093>

23. Відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження

23.1. Умови відновлення втрачених матеріалів кримінального провадження

Відсутність електронного підпису на відновлених матеріалах кримінального провадження, достовірність яких була підтверджена належним чином судом першої інстанції в рамках відновлення матеріалів провадження, не є підставою для визнання їх

неналежними доказами, оскільки положеннями КПК не передбачено обов'язкового засвідчення відновлених матеріалів електронним підписом

Постанова колегії суддів Третьої судової палати ККС ВС від 31.03.2025 у справі № 320/1199/19 (провадження № 51-5401км24) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/126395703>

24. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження

24.1. Наслідки виконання запиту в іноземній державі

Використання доказів та відомостей, одержаних від запитуваної сторони в результаті виконання запиту про міжнародну правову допомогу, у виділеному кримінальному провадженні без додаткового узгодження з державами, які такі відомості надали, відповідає вимогам ч. 1 ст. 553 КПК

Постанова колегії суддів Першої судової палати ККС ВС від 06.05.2025 у справі № 991/1324/20 (провадження № 51-6702км23) <https://reyestr.court.gov.ua/Review/127358217>

Огляд судової практики Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду за I півріччя 2025 року. Рішення, внесені до ЄДРСР за період з 01.01.2025 по 30.06.2025 / Упоряд.: управління аналітичної та правової роботи Касаційного кримінального суду департаменту аналітичної та правової роботи. Київ, 2025. – 56 с.

Застереження: видання містить короткий огляд судових рішень Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. У кожному з рішень викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua